

STORTINGET

Representantforslag 87 S

(2020–2021)

fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Dokument 8:87 S (2020–2021)

Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om gode arbeidsvilkår for gode velferdstjenester

---

Til Stortinget

Bakgrunn

Ryddige og gode arbeidsforhold er avgjørende for å sikre kvaliteten i velferdstjenestene. Når lønns- og arbeidsvilkår for dem som jobber innenfor velferdstjenestene, svekkes, kan det i neste omgang gå ut over kvaliteten på tjenestene.

Forslagsstiller viser til Velferdstjenesteutvalgets NOU 2020:13 Private aktører i velferdsstaten, som viser at lønnsnivået hos kommersielle aktører i gjennomsnitt er 9 prosent lavere enn hos offentlige hvis man ser på alle velferdstjenesteområdene under ett. Særlig innen hjemmetjenester, institusjoner innen barne- og ungdomsvern og sykehjem er lønnsnivået lavere hos de kommersielle aktørene. Da Oslo kommune overtok Uranienborghjemmet fra et kommersielt selskap, gikk de aller fleste sykepleierne opp i lønn, en av dem nesten 90 000 kroner årlig.

Forslagsstiller viser til Fafo-rapport 2019:05 «Lønns-, arbeids- og pensjonsvilkår i offentlig og privat barnevern», som dokumenterer at det er betydelige forskjeller i lønns-, arbeids- og pensjonsvilkårene for ansatte hos offentlige, ideelle og kommersielle leverandører. Dette gjelder særlig for institusjonsområdet, der det er variasjon med hensyn til alle vilkårene rapporten tar for seg, det vil si arbeidstidsordninger (ordinær turnus, turnus med langvakter, medleverturnus, statlig langturnus), pen-

sjonsordninger (offentlig tjenestepensjon, hybrid, innskuddspensjon og AFP) og lønn (med og uten variable tillegg). Den samme rapporten viser også at kommersielle institusjoner har høyere andel ufaglært arbeidskraft enn offentlige institusjoner.

Velferdstjenesteutvalget skriver følgende i NOU 2020:13 Private aktører i velferdsstaten:

«Utvalget kan allikevel ikke utelukke at enkelte bedrifter legger seg på et svært lavt lønnsnivå og i tillegg velger minimumsløsninger når det gjelder pensjon og dermed har en god del mindre personalkostnader enn andre. Med en utvikling i retning sterkere konkurranse om oppdrag innenfor anskaffelser og press på avkastning fra eiere i tilskuddssektorene, må en også forvente at det «potensialet» for innsparinger på lønns- og pensjonskostnader som tabellen viser, kan komme til å bli realisert.»

Forslagsstiller viser til at kommersielle aktører har profittmotiv, og i en sektor som er offentlig finansiert og arbeidsintensiv, vil overskudd til velferdsprofittørene i hovedsak gå ut over personalkostnader og tilbudet til mennesker som velferdstjenesten er til for. Uavhengig av om en er for eller mot kommersiell drift av velferdsoppgaver – det være seg sykehjem, barnevern, eldreomsorg m.m. – bør samtlige partier i Stortinget være enige om at det skal skje på vilkår som ikke er dårligere enn i det offentlige.

Forslagsstiller viser til at det ikke er ønskelig med en politikk som svekker pensjonsvilkårene til hardtarbeidende og ofte lavtlønnede ansatte i velferdstjenestene. Forslagsstiller understreker at man ikke kan tillate sosial dumping i offentlig finansierte velferdstjenester.

Forslagsstiller vil minne om det som ble offentlig kjent etter at ansatte anmeldte det kommersielle selska-

pet Aleris i 2018. En tidligere ansatt fortalte at de gikk svært lange vakter, ofte flere dager etter hverandre:

«Da går man rundt som zombier. Vi skal ta vare på folk som trenger at man er våken. Det kan oppstå situasjoner som er nokså drøye.»

Saken omfatter flere tilfeller der ansatte beretter om uholdbare arbeidsforhold. Dette er eksempler på et system der privat profitt på skattefinansierte velferdstjenester hentes ut gjennom å svekke ansattes lønns- og arbeidsvilkår. Dette går i neste omgang ut over kvaliteten på tilbudet.

Det trengs trygge rammer rundt velferdstjenestene i samfunnet. For å sikre dette må det være nok ansatte på jobb, med tilstrekkelig kompetanse og skikkelige arbeidsvilkår.

Forslagsstiller viser til at det forekommer alvorlige feil og svikt i både kommersielle, ideelle og offentlige virksomheter. Det er derfor et viktig ansvar for demokratiet å organisere ivaretagelsen av sårbare individer på en måte som minimerer sannsynligheten for systemsvikt og feil.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

18. desember 2020

Bjørnar Moxnes

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen gjennomgå hvorvidt arbeidsforholdene hos kommersielle velferdsaktører, deriblant bemanning, er i tråd med lov- og kontraktsforhold. Videre ber Stortinget regjeringen si opp anbudskontrakter og andre typer avtaler der arbeidsforhold ikke er i tråd med kontraktsbestemmelsene, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.
2. Stortinget ber regjeringen sikre at det ved anbudsetsetting av offentlig finansierte velferdstjenester skal kreves pensjonsvilkår på samme nivå som i det offentlige.
3. Stortinget ber regjeringen sikre at aktører som har oppdrag for det offentlig har tariffavtale.
4. Stortinget ber regjeringen sikre at alle selskaper som i hovedsak har sine inntekter fra det offentlige, skal underlegges ekstern revisjon og ha utvidede notekrav i sine årsregnskaper.
5. Stortinget ber regjeringen sikre at offentlig finansierte velferdstjenester hovedsakelig skal utføres av ansatte, ikke av selvstendig næringsdrivende.